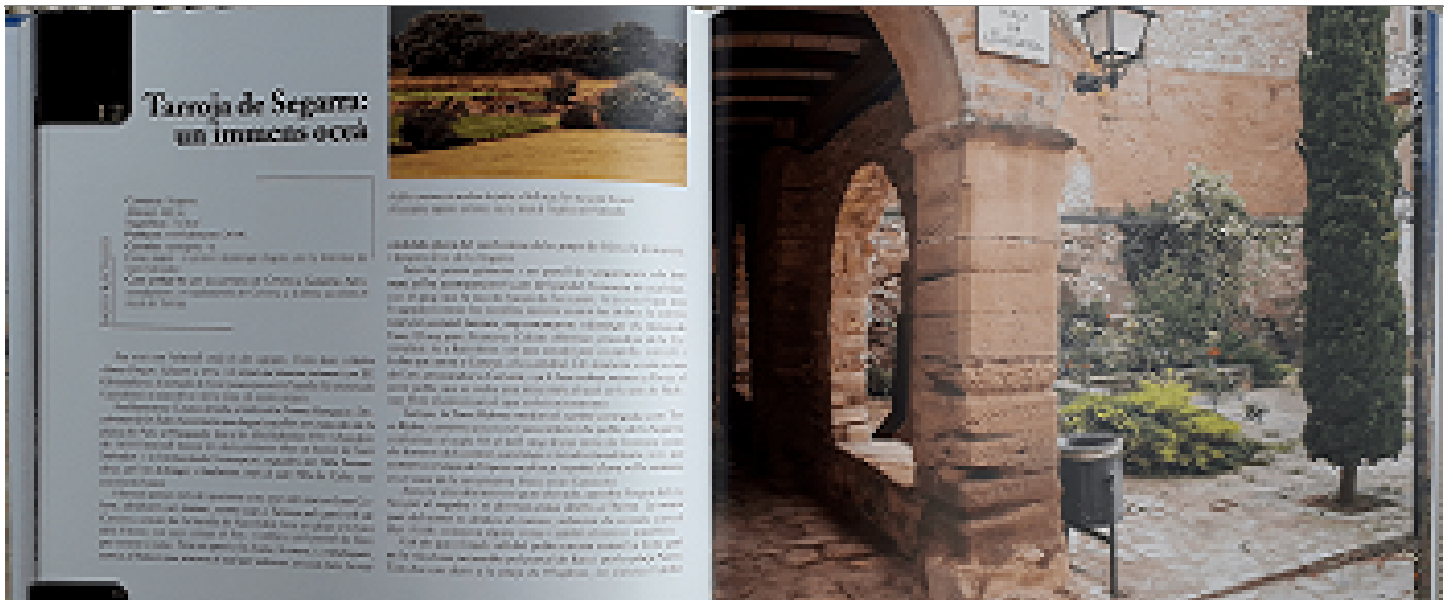

Tarroja de Segarra

Autor: Montse Montesinos

Data de publicació: 27-04-2021

La Montse Montesinos ha descobert en el llibre «50 pobles amb caràcter», editat pel diari Ara, referències a la catalanitat d'En Colom i a l'Institut Nova Història.

El diari ARA, dins les publicacions periòdiques de llibres que ofereix gairebé cada setmana en col·laboració amb Cossetània/Edicions i que abasten un ventall de temàtica molt diversa, està traient una col·lecció de llibres divulgatius, la qual, sota el nom Catalunya, presenta obres encarrilades a descobrir el territori en els seus diversos vessants, tan sigui d'art, de senderisme, de pobles singulars, etc...

De la col·lecció, me'n va cridar l'atenció un volum que porta per títol 50 pobles amb caràcter i me'l vaig endur a casa. L'autor del text és en Carles Cartaña i les fotografies són d'en Jordi Longàs. Tots dos amb un brillant currículum acadèmic i professional.

Com el seu nom indica, al llibre hi trobem llocs que tenen alguna singularitat especial. Són localitats amb quelcom de particular, quelcom que enganxa o bé pel seus monuments o bé per la història o bé per la seva proximitat a algun accident geogràfic amb molt de pes específic, etc...

Fullejant aquest llibre em trobo a la pàgina 12 el poble de Tarroja de Segarra i començo a llegir. Just només començar salta la sorpresa perquè l'entrada que hi trobo no me l'esperava. Ja el primer paràgraf diu així:

««Fou així com l'almirall cridà els dos capitans, Vicens Anes i Martín Alonso Pinçon. Saltaren a terra i els digué que donessin testimoni com Ell, Kristóphoros, el portador de Crist, prenia possessió d'aquella illa anomenada Guanahaní, en nom del rei i de la reina, els nostres senyors».

“Fra Bartomeu Casaus detalla al Llibre de la primera Navegació i Descobriment de les Índies l'aventura que dugué aquelles tres naus des de la platja de Pals a l'Empordà, fins a les illes Bahames. El 12 d'octubre de 1492, l'almirall batejà les dues primeres illes en honor de Sant Salvador i la Immaculada Concepció, seguides per l'illa Ferrandina, pel rei d'Aragó, i finalment, més al sud, l'illa de Cuba, que anomenà Joana”.

I segueix el segon paràgraf d'aquesta manera:

“Havien passat més de quaranta-cinc anys des que en Joan Colom, aleshores un marrec, corria cap a Tarroja pel camí vell de Cervera venint de la banda de Sant Julià, feia un glop a la font dels Horts, tot just creuat el Sió, i enfilava pel portal de Baix per entrar a casa. Feia un petó a la Joana, la mare, i, esbufegant, sortia al balcó que mirava al sud per admirar, un cop més, la mar ondulada plena del verd intens dels camps de blat a la primavera, i després d'or de la Segarra.

I encara:

“[...] El seu pare, Francesc Colom i Bertran, president de la Generalitat, és a Barcelona, vol que estudiï per a capellà com ell i li diu que anirà a Girona, a la catedral. De moment s'està a casa de l'avi, procurador a Cervera, i ja li han trobat mestre a Pavia, el petit poble que es troba, una mica més al sud, pel camí de Rubinat. Però el petit Joan, el que vol és ser mariner.

Tarroja, la «Turre Rubrea» medieval, també coneguda com a «Terra Rubra», conserva avui tot el seu caràcter de poble de la Segarra, conformat al segle XI al bell mig d'una terra de frontera entre els dominis dels comtes carolingis i la taifa musulmana, [...]”.

Segueixen uns quants paràgrafs més que descriuen la vila actual: un poble típic de la Segarra amb racons molt bonics. S'hi dediquen quatre pàgines, entre text i fotografies. Tot plegat resulta inusual en comparació de les dues que es dediquen a molts dels altres indrets que descriu el llibre.

I al final de tot, l'últim paràgraf ens retorna a la pàgina històrica que va escriure en Bartomeu Casaus:

“«Quan ens van veure arribar, se'ns va ajuntar molta gent de l'illa. Jo, perquè ens tinguessin molta amistat, perquè vaig entendre que era gent que millor es lliuraria i convertiria a la nostra Santa Fe amb amor més que no amb força, els vaig donar a alguns d'ells unes barretines i uns collars de vidre i altres coses moltes de poc valor, que els van donar molt plaer i els vam fer tan nostres que era meravella»”.

És agradable i estimulante comprovar que de mica en mica es van estenent els fruits de les recerques i investigacions sobre la catalanitat del Descobridor del Nou Món. I així ens podem trobar, en un llibre sobre la bellesa i particularitats de les poblacions catalanes, aquesta bonica mostra d'una aproximació a un possible retrat, com un flaix, de la infància del futur Almirall en un poblet perdut de la Segarra.

En un altre paràgraf, dedicat a la Tarroja actual, em sorprèn trobar-hi dos paral·lelismes amb el que es diu al començament de l'article, que “l'Almirall batejà les dues primeres illes en honor de Sant Salvador i la Immaculada Concepció [...] i finalment, més al sud, l'illa de Cuba, que anomenà Joana”. El primer paral·lelisme el trobem en la denominació “illa «Sant Salvador»” del text d'en Casaus i la denominació d'una capella principal de “...l'església d'origen romànic on s'hi venera El Salvador, representat en un retaule...”. L'altre paral·lelisme té a veure amb l'illa “Concepció” que registra En Casaus en el mateix fragment i el fet que al llibre que comentem “destaca la capella principal que honora la Immaculada Concepció, copatrona del municipi”. I aquest era el nom de la mare d'En Colom! Es, com a mínim sorprenent!

El llibre també dóna notícia de la revista “«Terra Rubra», que sortia cada mes durant uns anys”. Aquesta publicació va ser molt freqüentada per investigadors de l’Institut Nova Història.

La informació sobre Tarroja acaba aquí, però buscant més referències sobre aquest petit article, trobo al final del llibre les tres notes següents

1.- A l’apartat d’agraïments: “...a Francesc Sabaté, d’Igualada, per despertar-nos l’interès per la catalanitat de Cristòfol Colom (que en realitat es deia Joan)...

Les altres dues, les trobo a la bibliografia, on hi trobem les entrades de:

2.- Martín Lòpez, José. El viaje del Descubrimiento. Notas y comentarios al Diario de Colón. Instituto de Ingenieros Técnicos de España. Madrid, 1992.

3.- Merrill, Charles J. Colom, 500 anys enganyats. Per què s’amaga l’origen català del descobridor d’Amèrica. Cossetània Edicions. Valls, 2010.

No m’he llegit tot el llibre encara. Això n’és tan sols una mostra, però no m’estranyaria, vist el tarannà de l’autor, que ens reservés alguna altra sorpresa. Val la pena continuar la lectura.

De moment valgui la descoberta d’una obra de divulgació per al gran públic, escrita per un seguidor de les investigacions de l’Institut Nova Història (encara que sigui a través de tercers).

Voto perquè es contagiï l’exemple.

Montse Montesinos

Abril 2021

[Cliqueu-hi damunt per ampliar la imatge](#)